

**RECENZIO A „SPECIÁLIS NEVELÉSI IGÉNYŰ OKTATÁS – KIVÉTELES GYERMEKEK”
CÍMŰ KÖNYVRŐL**

A recenzió szerzője:

Dobó Anna
Debreceni Egyetem, Magyarország

Szerző e-mail címe:

anna.dobo@yahoo.com

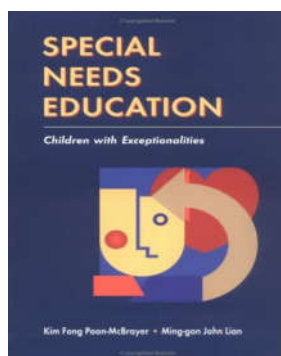
Lektorok:

Márton Sándor (PhD)
Debreceni Egyetem, Magyarország

Loncsák Noémi

Debreceni Egyetem, Magyarország

Dobó Anna (2021). Recenzió a „Speciális nevelési igényű oktatás – kivételes gyermekek” című könyvről. *Különleges Bánásmód*, 7. (2). 125-127. DOI [10.18458/KB.2021.2.125](https://doi.org/10.18458/KB.2021.2.125)

Jelen recenzió alapjául szolgáló mű bibliográfiája: Poon-McBrayer, Kim Fong és Ming-Gon, John Lian (2002): *Special Needs Education – Children with Exceptionalities*. Hong Kong (Kína): The Chinese University Press. ISBN 962-996-052-4

Kulcsszavak: speciális nevelési igény, különleges bánásmód, oktatás, kivételes gyermekek

Diszciplína: neveléstudomány

Kim Fong Poon-McBrayer jelenleg a Hongkongi Oktatási Egyetem (The Education University of Hong Kong) professzori munkatársa, valamint a Gyermeknevelési és Innovációs Központ vezetője. Kutatási területei az oktatáspolitikai és inkluzív pedagógia. Az Észak-Texasi Egyetemen (University of North Texas) szerzett diplomát pszichológiából, majd a speciális nevelési igényű gyermekek oktatására szakosodott. Számos tanulmányt publikált a fogyatékossgal élő gyermekek integrációjáról az oktatásba és az iskolai nevelés innovációs problémáiról. Jelenleg a hongkongi 3-lépcsős iskolai modell konceptualizálásán és kontextusba helyezésén dolgozik.

Szerzőpárja, Ming-Gon John Lian évekig az

Illinois Állami Egyetem (Illinois State University) gyógypedagógusa volt. Tanárként dolgozott a Hongkongi Egyetemen is (The University of Hong Kong), ahol a Gyógypedagógiai Fejlesztési Központ igazgatója volt. Pályafutása során közel 40 doktoranduszt képzett és nagyszámú publikációja jelent meg a speciális nevelési igényű gyermekek oktatásáról, melyek közül a leghíresebb a *Reformáció, Inklúzió és Tanár Képzés: a Speciális és Inkluzív Oktatás Új Korszaka az Ázsiai-Csendes-Óceáni Térségben* (Reform, Inclusion and Teacher Education: Towards a New Era of Special and Inclusive Education in the Asia-Pacific Region).

Közös szerzeményük a *Special Needs Education – Children with Exceptionalities*, mely a gyermeki

különbségeket és sokféleséget leíró tanulmány. Egy fogyatékkal élő- vagy különleges tehetséggel megáldott gyermeknek noha eltérő nehézségei lehetnek a látásban, hallásban, tanulásban, gondolkodásban, mozgásban és szociális életben, a tanulmány ezen differenciák hasonlóságait is igyekszik felfedni. Kihangsúlyozzák, hogy egy különleges bánásmódot igénylő gyermek nem különbözik átlagos társaitól és, valószínűleg több hasonlóság fedezhető fel a jellemükben, szükségleteikben és az oktatásban, mint ellentét. A tanulmány ebben segíti az oktatók, terapeuták, gondozók és minden olyan ember munkáját, akik különleges bánásmódot igénylő gyermekekkel foglalkoznak, hogy az ellentétek helyett az innovációs lehetőségeket vegyék észre és alkalmazzák az iskolai- és az azon kívüli környezetben.

A téma aktualitását képi, hogy az oktatási expanzióknak köszönhetően ma már kortól, nemtől, anyagi helyzetűtől és egyéb társadalmi- valamint demográfiai jellemzőtől függetlenül egyre többen részesülnek iskolai nevelésben. Ennek következtében megnő az igény, olyan magasan képzett szakemberekre, akik a különleges bánásmódot igénylő gyermekek oktatási- és fejlesztési igényeit biztosítani tudják. Egyre kevesebb család képes segítség nélkül ellátni beteg gyermekét így, megnő a kereslet kvalifikált pedagógusokra, terapeutákra, ápolókra és az intézeti gondozásra. Annak érdekében, hogy ezen folyamatok megfelelően működjenek, olyan információra van szükség, mely segíti és fejleszti az alanyok életminőségét a mindennapokban. Ehhez nyújt kiváló segítséget a mű.

Az alanyokat tekintve elsőnek definiálja a speciális nevelési igényű gyermekek fogalmát, így nem csak a fogyatékkal élő, de olyan gyermekek is a minta részei, akik valamilyen ritka tehetséggel rendelkeznek (100-as IQ feletti), azonban más területeken gyengeségeket mutatnak. Nemzetközi (amerikai, ausztráliai, európai és kínai) kutatásokat elemez különböző mutatók mentén (fogyatékos típusa, iskola típusa, családi háttér, pedagógus

képzettsége, terápia fajtája), amelyek alapján úgy mondhatjuk kategorizálni tudjuk a gyermekek igényeit így könnyebben nyújthatunk segítséget. Az egyes témakörökben felmerülő potenciális akadályokat vizsgálja és lehetséges megoldásokat is kínál. Ezek közül visszatérő elem a tanár attitűdje a diákkal szemben, valamint az osztályba való integrációja a speciális nevelési igényű gyermekeknek. Objektíven elemzi, hogy milyen módszerekkel és hogyan lehet ezen problémákat sikeresen leküzdeni és áthidalni. Ezenfelül hangsúlyt kapnak az egyes fogyatékos típusokra használt terápiák kimeneteli eredményessége és otthoni alkalmazása, melyekkel látványos eredmények érhetők el az alanyok életminőségében.

A könyv 12 fejezetből áll. Az első a különleges- és sajátos nevelés általános bemutatását tartalmazza, amelyben a történelméről, fejlődéséről, hatásköréről és a megbélyegzésről olvashatunk. A második fejezet ezen témákat a hongkongi körülményekre szűkíti le. A 3. fejezet a tehetséges tanulók oktatásában felmerülő kérdéseket tárgyalja, milyen akadályok jelenhetnek meg és azok lehetséges megoldásait részletezi. A 4-7 fejezet külön egységet alkot, mely a magas incidenciájú fogyatékoságok mentális retardációjával járó tanulási és az azokhoz kapcsolódó érzelmi-, magatartási- és kommunikációs rendellenességek zavarával foglalkozik. A következő egység a 8.-tól a 10. fejezetig tart, amely a kevésbé gyakori fogyatékoságokkal (pl.: látás- és hallás zavarban, valamint fizikai- és mentális elváltozásokban szenvedők) foglalkozik. Végül az utolsó két fejezet további információval szolgál a sajátos nevelési igényű gyermekek szüleiről és családjáról, az otthon tanulás kihívásairól, a változó attitűdökről valamint a speciális gyógypedagógiai technológiák használatáról és azok személyre szabásáról. Továbbá a mű minden fejezete a témához kapcsolódó kérdésekkel, ahhoz tartozó kifejezésekkel és kulcsszavakkal kezdődik, amely elősegíti az olvasót a megértésben és, hogy egy átfogó képet alkosson az adott témáról. Valamint egy

összefoglalót is olvashatunk a fejezetek végén, amely kiegészül ajánlásokkal a további tanuláshoz és terápiákhoz. Mindezek alapján egy olyan könyvről beszélhetünk, amely amellet, hogy egy általános útmutatást ad a speciális nevelés igényről, egyben bővíti is meglévő ismereteinket, hiszen nem csak hongkongi, de nemzetközi adatokkal is dolgozik. Logikusan épül fel, informatívan, de mégis lényegre törően írja le az eredményeket, így nem csak a szakembereknek, de a családoknak is nagy segítség lehet a gondozásban. A fejezetek elején található listában szereplő kérdésekkel személyessé-, a kulcsszavakkal pedig könnyen kezelhetővé teszi a könyvet. Kitér minden olyan

témára és területre, amely kapcsolódik és felmerül a fogyatékkal élő gyermekek oktatásában.

Ajánlott minden olyan tanárnak, pedagógusnak és más iskolai-, szociális- és rehabilitációs gondozónak, szakembernek akik hasznos, érthető és alkalmazható információt akarnak szerezni a különleges bánásmódot igénylő gyermekek neveléséről, valamint meglévő ismereteiket szeretnék mélyíteni, esetleg szakmai kompetenciájukat növelni. Mivel a tanulmány szisztematikusan épül fel továbbá, tartalmilag lényegre törő és praktikus, így könnyen alkalmazható nem csak az iskolai-, hanem a mindennapi életben.